

Szülők és gyermekek

Előfohász: „Kegyelem és békesség adassék nektek bőségesen az Atya Isten eleve elrendelése szerint a Lélek megszentelő munkája által az engedelmességre és a Jézus Krisztus vérével való meghintésre (IPt 1,2).” Ámen.

Gyülekező ének: 167. dicséret: „Jöjj mondjuk hálaszót...”

Fennálló ének: 25. zsoltár: 2. verse: „Útaid, Uram, mutasd meg...”

Fő ének: 395. dicséret: „Isten szíven megpihenve...”

Köszöntés: „Hallgassatok, fiaim, az atyai intésre, és figyeljete az okos tudományra! Mert jó tanulságot adok nektek, ne hagyjátok el tanításomat! Mikor még mint gyermek apámnál voltam, mint kicsi és egyetlen, anyám mellett, tanítgatott, és ezt mondta nekem: Támaszkodjék szavaimra szíved, tartsd meg parancsaimat, és élni fogsz! Szerezz bölcsességet, szerezz értelmet, ne felejtsd el szavaimat, és ne térj el tőlük (Péld 4, 1-5)!” Ámen.

Lekció: Pál apostol levele a Kolosséiakhoz 3. fejezet 12-25. versei: *„Mint Istennek szent és szeretett választottai, öltsetek magatokra könyörületes szívet, jóságot, alázatot, szelídséget, türelmet. Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is. Mindezek fölé pedig öltsetek fel a szeretetet, mert az tökéletesen összefog mindent. És Krisztus békessége uralkodjék a szívetekben, hiszen erre vagytok elhíva az egy testben. És legyetek háládatosak. Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsetek egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljete szívetekben Istennek. Amit pedig szóltok vagy tesztek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek, hálát adva az Atya Istennek őáltala. Ti, asszonyok, engedelmeskedjete férjetekeknek, ahogyan illik az Úrban. Ti, férfiak, szeressétek feleségeiteket, és ne legyetek irántuk mogorvák. Ti, gyermekek, engedelmeskedjete szüleitekeknek minden tekintetben, mert ez kedves az Úrban. Ti, apák, ne ingereljétek gyermekeiteket, nehogy bátoratlanokká legyenek. Ti, szolgák, engedelmeskedjete minden tekintetben földi uraitoknak; ne látszatra szolgáljatok, mint akik embereknek akartok tetszeni, hanem tiszta szívvel, félve az Urat. Amit tesztek, jó lélekkel végezzétek úgy, mint az Úrnak, és nem úgy, mint az embereknek, tudván, hogy ti viszonzásul megkapjátok az Úrtól az örökséget. Az Úr Krisztusnak szolgáljatok! Aki pedig igazságtalanul cselekszik, azt kapja vissza, amit tett, mert nincsen személyválogatás.”*

Előima: Mennyei Édesatyánk a Jézus Krisztusban! Nincs szó, amely kifejezhetné hálánkat, szavakba öntené a mi szívbeli bizalmunkat, amikor egymásra tekintünk, amikor Rád tekintünk, és látjuk, hogy Isten házában együtt lehetünk, és ajkunkon felcsendülhet a bizonyágtevés éneke: „Már anyaölben is volt gondod ránk.” Hiszen Te egészen idáig sasszárnyakon vezettél, óvtál, pártfogoltál, és erősítettél, hogy új erővel, reménységgel és bátorsággal a szívünkben küzdjünk és harcoljunk mindenért. Áldjál meg ma minket szent jelenléteddel, hogy Veled együtt legyünk, Igédben elmerüljünk és Lelked által a szeretet, béke, öröm, türelem költözzön a mi szívünkbe, amikor egymásra, családunkra, gyermekeinkre és unokáinkra tekintünk. Add, hogy hálásak tudjunk lenni egymásért, gyermek a szülőért, a szülő a gyermekért mondjon köszönetet. Így kérünk, érints meg minket szent Igédén keresztül, hogy lelkileg megerősödve és feltöltődve tudjunk mi is másokat felüdíteni. Add, hogy ma gyermekek hangja hirdesse: „Áldott a Jézus szent neve!” Ajándékozd meg gyermekeinket tiszteletré méltó szülőkkel, és a gyermekeket szerető, odaadadó és bölcsességgel rendelkező szülőkkel. Légy számunkra drága mennyei Édesatyánk a példa, mert ahogyan Te szeretsz minket, úgy nem szeret más. Jöjj hát közénk, és vedd ki a mi szívünkéből a nehéz és fájdalmas dolgokat és őrizd meg minket, hogy Téged áldjunk és magasztaljunk mindenkor. A mi Urunk Jézus Krisztus, Szent Fiad nevében kérünk, hallgasd meg a mi imádságunkat. Ámen.

Igehirdetés előtti ének: 390. dicséret 4. verse: „Az Ige kőszálként megáll...”

Textus: Mózes II. könyve 20. rész 12. verse: *„Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked!”*

**Vasárnapot ünneplő keresztyén gyülekezet,
drága testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!**

Rögtön az igehirdetés elején helyre kell tenni egy gyakori félreértést, tévedést, mely sokszor e parancsolatnál felmerül. Sokan úgy véljük, hogy e parancsolat csak a gyerekeinknek van címezve. Azt hisszük, hogy ezekkel a szavakkal elő van írva a gyermekeknek, tiszteljék szüleiket. Ez egy tévedés. Úgy, mint a többi parancsolat, ez is minden embernek szól. A szó eredeti értelmében minden felnőtt férfi, mint a család feje, érintett, hogy tisztelje a szüleit. Tehát ez a parancsolat mindnyájunkhoz szól. Azért is érint mindnyájunkat, mert mi is gyermeki pozíciónkba vagyunk, felfelé és kifelé egyaránt, mivel vannak vagy voltak szüleink. A parancsolat felnőtt emberek többségét is illeti, akik már szülőkké, sőt

nagyszülőkké, dédszülökké váltak. Ha már felnőttek vagyunk, tudatosítsuk, hogy szüleink szerint mindig gyermekek leszünk. Lehetnek már gyerekeink, unokáink, de szüleink felé mindig gyermekek vagyunk, és tisztelettel vagyunk kötelezve irántuk. Boldog vagy, kedves testvérem, ha még gyermek lehetsz. Örülj annak, ha még valaki így szólít meg a hétköznapiakban: drága fiam, kedves lányom. E parancsolat védi főleg az idősszülöket. Azokat, akik már nem tudják úgymond kikényszeríteni – akár fizikai erővel is – a tiszteletet és tekintélyt. Azokat, akik már semmit sem jelentenek a munkapiacon. Azokat, akiknek társadalmi helyzetét úgy jelöljük, nyugdíjasok. Ha a középső generáció jobban tudatosítaná, hogy az ötödik parancsolat erre a csoportra is vonatkozik, nem találkozoznánk annyi elhagyatott idős emberrel, akikre jobb esetben nyugdíjasotthon vár. A szülok iránti tisztelet ugyanis nincs a parancsolatunkban időben korlátozva. Azokat a szüloket is illeti a tisztelet, akik már nincsenek közöttünk. Sokkal kevesebb lenne az elhagyatott vagy lepusztult sírhely temetőinkben, ha tudatosítanánk, hogy szüleinket tisztelni lehet és kell a haláluk után is. Isten minden szülő iránt tiszteletet parancsol. Ha gyermek vagy – kicsi, nagyobb, vagy felnőtt – ne felejtse el, hogy az Úr szüleid által hozott e világra. Nekik köszönheted a nevelést a gondoskodást kiskorodban. Tiszteld szüleidet akkor is, ha kisebb, vagy nagyobb hibáik és hiányosságai vannak. Tökéletes szülő nem létezik, mert a bűn egyetemességében megbélyegzett mindenkit, minden szülot is a maga szerepében. Az ötödik parancsolat nem azt mondja, hogy: tiszteld anyádat és apádat, ha megérdemlik. A parancsolat minden szülore kiterjed, és minden szülő iránt tiszteletet igényel. A szüleink iránti tiszteletben az Úr Jézus Krisztus legyen a példaképünk, akiről Lukács evangélista azt írta: *„Jézus ezután elindult velük, elment Názáretbe, és engedelmeskedett nekik. Anyja mindezeket a szavakat megőrizte szívében (Lk 2,51).”* Kedves testvérem! Ha szülő vagy, ne alapozz arra, hogy így is – úgy is tisztelet jár ki neked, de inkább tedd fel magadnak e kérdést: Nem nehezítem-e meg gyermekemnek e parancsolat betartását? Az ötödik

parancsolat nehéz parancsolat, mert nemegyszer a gyermek azt mondhatja: a szüleim azon kívül, hogy a világra segítettek, nem tettek semmit, hogy tiszteljem őket. Ha szülő vagy, tudatosítsd, hogy ha nem is létezik parancsolat, amely azt írná elő, hogyan viselkedjen a szülő a gyermekével szemben, mégis az Igében vannak utasítások számukra is. Pál apostol apáknak címezi szavait az efézusi levélben: *„Ti apák pedig ne ingereljétek gyermekeiteket, hanem neveljétek az Úr tanítása szerint fegyellemmel és intéssel.”* Milyen fontos az értelmi intelligencia mellett fejleszteni az érzelmi intelligenciát. Mesterséges és mesterkélts minden intelligencia, ami nem úgy tekint gyermekére, mint Istentől kapott ajándékra. Tehát kedves szülők, ne nehezítsetek gyermekeiteknek az ötödik parancsolat betartását. Ha szülő vagy, így tedd fel a kérdést: mit teszek annak érdekében, hogy a gyermekem tisztelhessen? Minden szülőnek, nem csak apának, legyen példa a mi mennyei Édesatyánk, Aki törődik gyermekeivel. Istenünk gondviselése az a példa, amelyet nektek, földi szülőknek követnetek kell. Körülbelül 20 évvel ezelőtt Ausztriában hoztak egy törvényt a családban való erőszak megelőzése érdekében. E törvény szerint a család erőszakos tagját három hónapra ki lehet tiltani a közös háztartásból. Többnyire férfiak azok, akik erőszakot alkalmaznak, és nők, gyermekek és a háztartás idős tagjai az áldozataik. Szomorú, hogy törvénnyel és szankciókkal kel védeni az erőszak elől a család gyengébb tagjait. Ha nem tiszteljük Isten törvényét, ilyen a dolgok vége. Szabályozni kell az indulatot, ezért Pál apostollal együtt mondjuk és naponként gyakoroljuk Jézus Krisztus példáját: „Az az indulat legyen bennetek, ami Őbenne is megvolt. (ld. Fil 2,5) Figyeljük meg, hogy ebben a parancsolatban nincs szó a szülők iránti szeretetről, hanem a tiszteletről. Az egyik reformátor, Luther Márton azt mondja, hogy a tisztelet több mint a szeretet. A szeretet minden ember felé irányul, de a tiszteletet Isten csak a szülők felé írja elő. Ezt a tiszteletet már a megszólításban is megvizsgálhatjuk. Édesanyám... Édesapám. Nem saját nevek, hanem a hivatal és a rang megjelölése, amely felé Isten előírja a tiszteletet.

Valamikor találkozhatunk azzal a jelenséggel, hogy a szülők ahhoz vezetik gyermekeiket, hogy keresztnévükön szólítsák őket. Főleg a fiatalabb anyák úgy vélik, hogy fiatalabbnak látszanak majd a társaságban, ha az idősebb vagy felnőtt gyermekük nem anyának, anyukának szólítják őket, hanem például inkább Aranka, Irén, Mónika... Ne tegyük ezt, ha nem akarjuk, hogy a gyerekeink megfélemlenek arról, hogy gyermeki kötelességeik vannak felénk, és ha nem akarjuk elfelejteni azt, hogy nekünk szülői kötelességeink vannak a gyermekeink felé. Aki nem akarja, hogy anyukának vagy apukának legyen szólítva, az nem tudatosítja, hogy Istentől titulust és rangot kapott, amelyek tiszteletet érdemelnek. A parancsolatunkban egyszerre van szó apáról és anyáról. Isten mindkét szülőnk felé egyforma tiszteletet ír elő. Mi nemegyszer azt szoktuk kérdezni a kisgyermektől: Kit szeretsz jobban – apukádat vagy anyukádat? Legtöbbször csak úgy szoktuk kérdezni, bármiféle mellékgondolat nélkül – egyszerűen csak el szeretnénk kezdeni a beszélgetést. Ne tegyük ezt három okból. Először is zavarba hozzuk a gyermeket. Ez lenne a legkevésbé. Ne tegyük fel ezt a kérdést azért sem, mert a gyermek azt gondolhatná, hogy egyik szülőt jobban szeretheti, mint a másikat. De azért sem kérdezzünk ilyet, mert a másik szülő, aki nem volt a gyermek által kiválasztva, mint kedvelt szülő, akarva-akaratlanul rossz szemmel nézné gyermekét. Kedves testvéreim, amint tudjuk, bizonyos szülői feladatok át vannak ruházva más emberekre is. A reformátorok irataiban megneveznek tanárokat, lelkészeket, sőt politikai vezetőket, mint azokat, akik betöltik a szülő feladatok egy részét. E hivatalok betöltőiknek is tisztelet jár. Milyen nehezen választunk óvodát és alapiskolát. Milyen fontos az óvónéni, vagy most már óvóbácsi szerepe, az első tanítónéni jelleme, a lelkész, a hitoktató nézete. Az ötödik parancsolatnak indoklása is van: *„hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az Úr ad neked!”* Ebben az indoklásban két dologról van szó. Először is arról, hogy az Isten ószövetségi népe sokáig élhessen az Őtől kapott hazában – Kánaánban. Hogyha az idős testvérek még

emlékeznek – gyakran lehetett látni nagy betűkkel egy szlogent: *„Építsd a hazát, megerősíted a békét!”* E szlogen megváltoztatásával az ötödik parancsolathoz ezt lehetne hozzátenni: Tiszteld szüleidet, megerősíted a házad! Ahol megvan a szülők iránti tisztelet, ahol egészséges családok vannak, ahol nincsen ellenségeskedés a generációk közt, ott erős a társadalom. S az erős társadalom képes ellenállni az ellenséges nyomásnak. Igaz, a parancsolat be nem tartásának következménye az volt, hogy Izrael Kánaánban viszonylag csak rövid ideig tartózkodhatott azon a földön, amelyet az Úrtól kapott, mert jött az asszír és a babiloni fogság. E parancsolat megindokolásában ott van a hosszú élet és a jó léthez való ragaszkodás (ld. 5Móz 5,16). Pál apostol azt mondja, hogy *„ez az első parancsolat, amelyikhez ígéret fűződik.” (Ef 6,3)*. Ha sokáig és jól akarunk élni, tiszteljük szüleinket és azokat, akik a szülői feladatokat teljesítik. Úristen biztosan megáldja e parancsolat megtartóit. A hosszú és jó élethez más útmutatás nem létezik. De ehhez az kell, hogy komolyan vegyük Istent a mi családjainkban. Jézus az élet! Ő él! Az életet adó és az életet védő Úr az első és az utolsó az életemben? Ugyanis a szülők iránti tiszteletben is kinyilváníthatjuk hitünket és kegyességünket. E parancsolat megszabadít minket a generációk közti feszültségtől. Természetesen, a parancsolatban nincs szó arról, hogy a gyermekek generációjának mindenre egyforma véleménye legyen, mint az apák generációja. De ha megvan a gyermekek részéről a szülők iránti tisztelet, akkor a szülőknek nem fáj, hogy a gyermekeik nem értenek velük egyet mindenben. A szeretet és tisztelet egyaránt eszközök is a konfliktusok megoldására. Ha a tisztelet Istennel társul, Aki maga a szeretet, megnyerjük ügyünket. Kedves testvéreim, látjuk itt is, hogy az összes parancsolat a mi javunkat szolgálja. Ennél a parancsolatnál is így van – mindnyájunkat illet, akik gyermekek és szülők vagyunk. Vegyük komolyan az Úr Istent a mi családjainkban, tiszteljük édesapáinkat és édesanyáinkat, hogy tetszünk a mi mennyei Urunknak, Aki szerető Édesatyánk az Úr Jézus Krisztusban, hiszen Benne, Jézusban egy sokkal nagyobb ígéret örökösei

vagyunk, Aki maga mondta: „*Én és az Atya egy vagyunk (Jn 10,30).*” Ez örököslakásról teszi bizonytságot. Ámen.

Utóima:

„Veled leszek, ahogyan Mózesrel is velem voltam. Nem hagylak magadra téged, és nem hagylak el. Légy erős és bátor, mert te teszed ezt a népet annak az országnak az örökösévé, amelyről megesküdtem atyáiknak, hogy nekik adom (Józs 1,5-6).”

„Amikor pedig a százados, aki ott állt vele szemben, látta, hogy így lehelte ki a lelkét, ezt mondta: Bizony, ez az ember Isten Fia volt! Voltak ott asszonyok is, akik távolról figyelték; köztük a magdalai Mária, továbbá Mária, a kis Jakab és József anyja, valamint Salómé, akik követték őt, és szolgáltak neki, amikor Galileában volt, és sok más asszony is, akik vele mentek fel Jeruzsálembe (Mk 15,39-41).”

„...te magad légy példaképük a jó cselekedetekben, mutass nekik a tanításban romlatlanságot és komolyságot, beszéded legyen feddhetetlen és egészséges, hogy megszégyenüljön az ellenfeled, mivel semmi rosszat sem tud mondani rólunk (Tit 2,7-8).”

„Add, hogy szívem intelmeidre hajoljon, ne a haszonlesésre! Fordítsd el tekintetemet, hogy ne nézzek hiábavalóságra, a te utadon éltessem engem! Teljesítsd be szolgálodon ígéretedet, amelyet az istenfélőknek adtál (Zsolt 119,36-38)!”

„Erőm és énekem az Úr, megszabadított engem. Ő az én Istenem, őt dicsőítem, atyám Istene, őt magasztalom. Az Úr vitéz harcos, „az Úr” az ő neve (II Mózes 15,2-3).”

„Hatalmas dolgot cselekedett karjával, szétszórta a szívük szándékában felfuvalkodottakat (Lk 1,49).”

„Ő pedig egy írotáblát kért, és ezt írta rá: János a neve. Mindnyájan elcsodálóztak. És azonnal megnyílt Zakariás szája, megoldódott a nyelve, beszélni kezdett, és áldotta az Istent (Lk 1,63-64).”

Jézus mondja: Ti azért így imádkozzatok...

Adakozás: „Mint gyermekeimhez szólok: viszonzásul tárjátok ki ti is szívetekeket (II Kor 6,13)!”

Áldás: „Boldog mindenki, aki az Urat féli, és az ő útjain jár. Kezed munkája után élsz, boldog vagy, és jól megy sorod. Feleséged olyan házad belsejében, mint a termő szőlőtő; gyermekeid olyanok asztalod körül, mint az olajfacsemeték. Ilyen áldásban részesül az az ember, aki féli az Urat. Áldjon meg téged a Sionról az Úr, hogy láthasd Jeruzsálem jólétét egész életeden át, és megláthasd unokáidat is! Békesség legyen Izráelben (Zsolt 128, 2-6)!” Ámen.

Záró ének: 398. dicséret: „Úr lesz a Jézus mindenütt...”

Ady Endre: Köszönöm, köszönöm, köszönöm

Napsugarak zúgása, amit hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, Istenem, Istenem.
Zavart lelkem tegnap mindent bevallott:
Te voltál mindig mindenben minden,
Boldog szimatolásaimban,
Gyöngéd simogatásaimban,
S éles, szomorú nézéseimben.
Ma köszönöm, hogy te voltál ott,
Hol éreztem az életemet
S hol dőltek, épültek az oltárok.
Köszönöm az én értem vetett ágyat,
Köszönöm neked az első sírást,
Köszönöm tört szívű édesanyámat,
Fiatalságomat és bűneimet,
Köszönöm a kétséget, a hitet,
A csókot és a betegséget.
Köszönöm, hogy nem tartozok senkinek
Másnak, csupán néked, mindenért néked.
Napsugarak zúgása, ami hallok,
Számban nevednek jó íze van,
Szent mennydörgést néz a két szemem,
Istenem, Istenem, Istenem.
Könnyebb a lelkem, hogy most látván vallott,
Hogy te voltál élet, bú, csók, öröm
S hogy te leszel a halál, köszönöm.